

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7723204921
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7723204921.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny C., dieťa rodičov: otca B.. O. C., nar. XX.X.XXXX, bytom O. Č.. XX, C., právne zastúpeného Mgr. Stanislavou Liptákovou, advokátkou, Rozvojová č. 2, Košice a matky B.. L. C., rod. C., nar. XX.X.XXXX, bytom T. Č.. X, C., v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č.k. 23P/209/2023-37 zo dňa 20.12.2023, takto

rozhodol:

Mení uznesenie tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým B. každý párny týždeň v kalendárnom roku v čase od štvrtka od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v čase od stredu od 15:00 hod. do štvrtka do 08:00 hod..

II. Otec je oprávnený v stanovenom čase prevziať a odovzdať mal. dieťa v školskom zariadení, ktoré maloleté dieťa navštevuje. V čase jeho neprítomnosti v školskom zariadení je otec oprávnený prevziať a odovzdať mal. B. v bydlisku matky maloletého.

III. Týmto neodkladným opatrením ostáva nezmenený výkon styku otca s mal. B. podľa výroku II. rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.11.2022, č. k. 8CoP/95/2022 - 1233, v časti upravujúcej styk otca s mal. B. v párnom roku od 26.12. od 10.00 hod. do 28.12. do 18.00 hod., v nepárnom roku od 1.1. od 10.00 hod. do 3.1. do 18.00 hod., na Veľkonočný piatok a Veľkonočný pondelok od 10.00 hod. do 18.00 hod.

IV. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 23P/209/2023.

V. Dáva podnet súdu prvej inštancie na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v predmetnom konaní vo veci samej o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov napadnutým uznesením zamietol návrh otca maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal rozšírenia styku s maloletým a uloženia výchovného opatrenia v znení petitu návrhu:

„Nariaďuje neodkladné opatrenie:

I. Upravuje dočasný styk otca s mal. B. C., nar. XX.XX.XXXX, tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým B. každý párny týždeň v kalendárnom roku v čase od štvrtka od 15:30 hod. do nedele do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v čase od štvrtka od 15:30 hod. do piatku do 08:00 hod., s tým, že otec je oprávnený prevziať maloleté dieťa v čase určenom pre začiatok styku priamo v základnej škole, ktorú maloletý navštevuje, a je povinný v piatok v nepárnom kalendárnom týždni odprevadiť maloleté dieťa v čase určenom pre koniec styku do základnej školy, ktorú maloletý navštevuje, ak deň začiatku a konca styku prípadne na deň školského vyučovania a maloletý sa v daný deň zúčastňuje školského vyučovania, ak to zdravotný stav maloletého umožňuje, inak je oprávnený prevziať maloletého od matky a povinný odovzdať maloletého matke v stanovenom čase v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť a otcovi ho odovzdať aj ho od otca prevziať v mieste jej bydliska.“

II. Týmto neodkladným opatrením ostáva nezmenený výkon styku otca s mal. B. podľa výroku II. rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.11.2022, č. k. 8CoP/95/2022 - 1233, v časti upravujúcej styk otca s mal. B. v párnom roku od 26.12. od 10.00 hod. do 28.12. do 18.00 hod., v nepárnom roku od 1.1. od 10.00 hod. do 3.1. do 18.00 hod., na Veľkonočný piatok a Veľkonočný pondelok od 10.00 hod. do 18.00 hod.

III. Ukladá rodičom mal. B. C., nar. XX.XX.XXXX, výchovné opatrenie vo forme povinnosti podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu na Referáte poradensko- psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v C., v trvaní 3 mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia.

III. Toto neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 23P/130/2023.“

2. Súd prvej inštancie odôvodnil rozhodnutie, aplikujúc ustanovenia § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) a ustanovenia § 325 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z., nesplnením podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia v danom prípade. Súd nezistil naliehavú potrebu upraviť styk, keďže otec má súdnymi rozhodnutiami v konaní vedenom pod sp. zn. 23P/219/2019 upravené stretávanie sa s maloletým, ktoré sa riadne realizuje a nie je ohrozený žiaden dôležitý záujem dieťaťa, ani otca, ktorý by bol spojený s absenciou kontaktu otca a dieťaťa, pričom skutočnosť, či je v záujme maloletého rozšírenie styku s otcom, musí byť predmetom dokazovania vo veci samej, najmä ak je dieťa dlhodobo vystavené rodičovskému konfliktu. Obdobne na nariadenie výchovného opatrenia neodkladným opatrením, bez posúdenia jeho účelnosti na základe riadneho dokazovania, nie sú splnené zákonné podmienky.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP. V prvom rade otec namietal, že nemal možnosť oboznámiť sa s obsahom vyjadrenia matky zo dňa 18.12.2023 a na tam uvádzané skutočnosti adekvátne reagovať. Súd ničím nepodložené tvrdenia matky nekriticky prebral a rozhodnutie považuje za nepreskúmateľné. Trvá na tom, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia splnené boli s poukazom na preukázanie nemožnosti dohody medzi rodičmi, pokiaľ ide o rozšírenie styku otca s maloletým synom, ďalej nerešpektovanie záujmov maloletého dieťaťa zo strany matky, na okolnosti odôvodňujúce naliehavú potrebu neodkladnej úpravy pomerov, potrebu dočasnej úpravy zo strany súdu, t.j. do rozhodnutia vo veci samej pre nenávratné uplynutie času, na ohrozenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, ktoré si samo praje tráviť s otcom viac času, čo sám povedal aj kolíznemu opatrovníkovi, a ktorému súd svojím rozhodnutím neposkytol primeranú a včasnú ochranu jeho práva tráviť čas rovnocenne s obidvoma rodičmi. Z rozhodnutia napadnutého týmto odvolaním nie je zrejmé, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal so skutočnosťami vyplývajúcimi zo správny kolízneho opatrovníka a aký dopad mali ním zistené skutočnosti na jeho rozhodnutie, pričom súd nesprávne a neúplne zistil skutkový stav. Odvolateľ zdôraznil, že posledná zmena úpravy výkonu styku rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.11.2022, č. k. 8CoP/95/2022 - 1233, 8CoP/96/2022 nadobudla právoplatnosť a stala sa vykonateľnou dňa 19.12.2022. Od toho času, do rozhodnutia súdu prvej inštancie zo dňa 20.12.2023, ktorým zamietol návrh otca na rozšírenie styku neodkladným opatrením, uplynul jeden rok, počas ktorého sa styk otca so synom oproti dovtedajšej úprave, vykonával v užšom rozsahu. Na potrebu postupného rozširovania styku poukazovala znalkyňa v znaleckom posudku zo dňa 19.10.2020, ako aj Krajský súd v Košiciach v ostatnom rozhodnutí o úprave styku. Za otázne považuje, prečo nástup maloletého dieťaťa na povinnú školskú dochádzku ako podstatná zmena pomerov pre úpravu výživného nezakladá dôvod pre ďalšie postupné rozšírenie styku otca a maloletého, odporúčaného znalkyňou ešte v roku 2020. Ďalej poukázal na snahu matky vyprodukovať čo najviac očierňujúcich vyfabulovaných obvinení na adresu otca s cieľom znevažovať otca v konaniach pred súdmi a orgánmi verejnej

moci (ÚPSVaR), ktorým právo umožňuje rozhodovať o vzťahu otca so synom, pričom nevylučuje, že matka takto vykresľuje otca aj pred maloletým synom, s cieľom negovať ich blízky a pozitívne sa vyvíjajúci vzťah. V rámci relevantných námietok pre konanie vo veci neodkladného opatrenia, odvolateľ uviedol, že pravidelne navštevuje psychologičku a v rámci terapie zodpovedne pracuje na zmierňovaní rodičovského konfliktu z jeho strany, zlepšovaní jeho prístupu k matke maloletému dieťaťu a aj vo vzťahu k samotnému maloletému, pričom reflektuje potreby maloletého vzhľadom na situáciu po rozchode rodičov a po rozhodnutiach súdov vo veciach, ktoré sa ho týkajú. Aj napriek tomu, že znalkyňa už v októbri 2020 odporúčala stabilizáciu pomerov maloletého, v domácnosti matky odvtedy nastali ďalšie, pre maloletého radikálne zmeny, kedy mu pribudli, dvaja súrodenci, čo sa významne prejavilo aj na prežívaní maloletého. Matka maloletého za viac ako 4,5 roka od ukončenia spolužitia ani raz sama z vlastnej iniciatívy nenavrhol realizáciu styku otca so synom v širšom rozsahu, ako jej to ukladajú rozhodnutia súdov. Odvolateľ konštatuje, že súd prvej inštancie síce opakovane konštatuje problém rodičovského konfliktu, avšak dlhodobo, v najlepšom záujme maloletého, neprijíma žiadne opatrenia na jeho minimalizovanie, už vôbec nie z vlastnej iniciatívy. Všetky snahy otca doposiaľ stroskotali na účelovom nezaujíme matky. Bez primeranej intervencie súdu, je toho času bezmocný, pričom uloženie výchovného opatrenia - povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu pre rodičov a nie pre dieťa nemôže byť nijako v rozpore so záujmami maloletého, ale len a jedine v jeho prospech. V rámci odvolacieho petitu navrhuje odvolateľ zmenu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a rozhodnúť neodkladným opatrením v rozsahu jeho návrhu.

4. K odvolaniu sa vyjadrila matka maloletého dieťaťa, ktorá v rozsahu relevantných skutočností, okrem už uvedeného v konaní, potvrdila, že od právoplatnosti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/95/2022-1233 zo dňa 23.11.2022 uplynul približne rok a styk, tak ako ho určil súd, sa riadne vykonáva s tým, že v prípade prázdninových období sa styk realizuje nad rámec súdnej úpravy a v prípade nemožnosti realizovať styk sa tento realizuje v rovnakom rozsahu v dohodnutých náhradných termínoch. Uviedla, že po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu sa v prístupe ku komunikácii s otcom zmenila jediná vec, a to rozsah a frekvencia informačnej povinnosti. Do vydania rozhodnutia otca niekoľko rokov vždy informovala o záležitostiach týkajúcich sa syna, a to s odstupom pár hodín, výnimočne na druhý deň. Otec bol vždy pravidelne a aktuálne informovaný o zdravotnom stave syna (úrazy, choroby, vyšetrenia, očkovania, preventívne prehliadky), zasielala mu odfotené lekárske správy, odpovedala na SMS správy (aj na tie, ktoré mali už výrazne šikanózný charakter), informovala ho o nástupe syna na krúžok, o nemožnosti realizácie styku a ponúknutých náhradných termínoch, atď. Otec toto všetko na pojednávaniach vytrvalo negoval, aj keď do spisu priložila desiatky strán, ktoré preukazovali, že si informačnú povinnosť plní riadne a včas. Následne bol v rozsudku súdom stanovený rozsah a frekvencia plnenia si informačnej povinnosti voči otcovi, ktorú si takto aj plní, súhrne 1x v mesiaci emailom. Ak si to situácia vyžaduje, odošle informáciu otcovi aj v iných termínoch formou sms správy. Otec matku, a taktiež aj ďalších členov jej rodiny pred synom devalvuje rôznymi spôsobmi (nadávky, vulgárne výrazy, absolútne spochybňovanie jej autority pred synom, zosmiešňovanie akýchkoľvek jej rozhodnutí, atď. Synovi hovorí, ako mu ubližuje matka, že robí všetko preto, aby sa nemohli spolu stretávať, taktiež spochybňuje autoritu jej partnera a syna presviedča, že nemá počúvať nič čo mu doma povie. Vštepoval synovi negatívny vzťah k súrodencom. Otcove absolútne neprijateľné výroky synovi ubližujú, vytvárajú u neho úzkosť, zneisťujú ho a zhoršujú jeho psychické prežívanie, pričom matka popisuje obsesívne prejavy a tiky dieťaťa so zdôraznením prejavov impulzívneho a deštruktívneho správania syna, ktoré je extrémne hlavne po príchode z víkendových stykov a strieda sa s následnou apatiou z vyčerpania. Matka tiež popísala šetrenie kolíznou opatrovníčkou v domácnosti otca dňa 8.11.2023, ktoré namietala, pričom syn nezvládal spracovať celú situáciu, nakoľko sa pred kolíznou opatrovníčkou nakoniec nevyjadril podľa otcových predstáv, extrémne doma plakal a obviňoval sa. Otec synovi počas stykov vytvára absolútne bezhraničné prostredie ako absenciu večierky u syna, neobmedzené používanie technológií, absenciu hygienických návykov a celkovo úplne voľný režim. Otec sa pred synom otvorene vysmieva z režimu, ktorý má doma a nabáda syna k tomu, aby ho nechcel rešpektovať. Otec taktiež uráža aj autoritu učiteľky a vychovávateľky v synovej triede výsmešnými poznámkami. Rovnako postupuje aj otcova partnerka, napríklad sa mu vysmieva za jeho oblečenie a cez neho matke posielala odkazy o tom, že sa o neho nevie postarať, že je neschopná. V mesiaci november 2023 na výzvu synovej triednej učiteľky absolvovala stretnutie v škole za účelom riešenia problémového správania syna počas vyučovania, aj v školskom klube detí. Aj o tomto som otca informovala v informačnej správe emailom. Od začiatku školského roka triedna učiteľka zvolala dve rodičovské stretnutia - triedne aktivity. Otec sa nezúčastnil ani jedného z nich. Otec nepredložil žiaden dôkaz na svoje tvrdenia, že pravidelne navštevuje psychologičku. Poradenstvo u

psychologičky ÚPSVaR-u v Košiciach boli podľa názoru matky nekonštruktívne, nakoľko otec sa na poradenstve správal zakaždým veľmi arogantne a útočne. V rámci poradenstva prebehlo niekoľko spoločných sedení a na posledné sedenie otec už ani neprišiel, čím sa toho času ukončila spolupráca so záverom, že dosiahnutie dohody medzi rodičmi je toho času nemožné, teda uvedené poradenstvo nevedlo k zlepšeniu situácie.

5. Následne otec maloletého dieťaťa k vyjadreniu matky k odvolaniu v rámci relevantných skutočností okrem už v konaní uvedeného zdôraznil, že ak matka v súvislosti s výchovným poradenstvom bojkotuje návrhy otca na zlepšenie aktuálnej pretrvávajúcej situácie, o to viac záleží na rýchlom zásahu a nariadení neodkladného opatrenia o to viac, že matka inú alternatívu možného zlepšenia tohto stavu nenavrhuje. Informoval odvolací súd, že matka maloletého dieťaťa dlhodobo odmieta spolupracovať s otcom a komunikovať pri elementárnych záležitostiach, týkajúcich sa maloletého dieťaťa, ktoré v dôsledku poškodzujú samotné dieťa. Matka často neodpovie na otázky, týkajúce sa zdravotného stavu maloletého, okolností pri preberaní, účasti v rannej družine, trestov od matky a odpovede s niekoľkohodinovým odstupom, absolútne formálne bez hlbšieho obsahu, považuje za neprijateľné a neakceptovateľné. Opakovane matka oznámi otcovi nerealizovanie styku často na poslednú chvíľu a ani neoznámi dôvod a jednostranným diktátom, nie dohodou určuje možný náhradný termín, nezriedka v dvojtýždňových odstupoch. Považuje za nutné rodičovskú spoluprácu konečne sanovať rýchlym a flexibilným zásahom zo strany súdu.

6. Matka maloletého dieťaťa v následnom vyjadrení poskytla odlišný náhľad na tvrdenia otca, zdôrazňujúc, že bežné životné situácie nemajú byť predmetom súdneho konania o neodkladnom opatrení. Poukázala na to, že otca nechcela ukrátiť o styk so synom, ako tvrdí. Celkovo za päť rokov vyhovela otcovi 15-20-krát pri zmenách termínov stretávania, pričom nešlo objektívne pracovné povinnosti otca, ale mal iný program a styk presunul na iný víkend. Kolízna úradníčka matke oznámila, že otec pravidelne chodí na úrad, kontaktuje ju a viackrát sa bol na jej postup sťažovať. Otec dlhodobo vyvíja na úrad kolízneho opatrovníka tlak. Zotráva na názore, že je úlohou súdneho znalca s príslušnou kvalifikáciou zaujať stanovisko k ďalšiemu smerovaniu starostlivosti o syna.

7. Kolízny opatrovník napokon vo vyjadrení skonštatoval dôvodnosť návrhu otca, ktorý reflektuje na prejavenu vôľu maloletého byť s otcom častejšie. K okolnostiam uviedol, že v roku 2023 sa len párkrát stalo, že matka dovolila byť otcovi s dieťaťom aj nad rámec upraveného styku. Úrad už v čase, keď bol maloletý v materskej škôlke odporučal rozšírený styk s otcom. Rozšírenie úpravy styku dieťaťa s otcom v rozsahu návrhu otca, nie je v rozpore so záujmami dieťaťa, práve naopak, umožní dieťaťu môcť so svojim otcom tráviť viac času, zažívať s otcom aj iné životné situácie, ako napr. príprava do školy, pričom čas, ktorý takto dieťa strávi s otcom je práve v tomto vývinovom období pre dieťa dôležitý. Vzhľadom na narušené vzťahy rodičov, ktoré môžu nepriaznivo vplývať na bezpečie dieťaťa, ako aj jeho ďalší duševný, telesný a citový vývin, je nevyhnutné využiť všetky zákonné prostriedky na dosiahnutie ochrany dieťaťa a zabezpečenie jeho výchovy v nekonfliktnom rodinnom prostredí a zjavne rodičia toho času opäť nie sú schopní toto dieťaťu zabezpečiť bez zásahu súdu. Preto kolízny opatrovník odporúča súdu nariadiť výchovné opatrenie - povinnosť rodičom podrobiť sa sociálnemu, alebo inému odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice po dobu minimálne 3 mesiacov.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť.

9. Predmetom návrhu otca maloletého dieťaťa je aplikáciou inštitútu neodkladného opatrenia upraviť, resp. rozšíriť styk maloletého dieťaťa s otcom, pretože vo vzájomných vzťahoch rodičov je prítomný rodičovský konflikt a v súčasnosti nie je dohoda rodičov nad rámec ostatnej úpravy možná, čo považuje z hľadiska záujmov maloletého dieťaťa za nedostačujúce.

10. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

11. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa, vyplýva aj z ustanovení Zákona o rodine, sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

12. Z hľadiska opodstatnenosti a aplikácie inštitútu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti odvolací súd, vzhľadom na už účastníkom viackrát dôvodený výklad zákonnej úpravy v predchádzajúcom konaní, tiež s odkazom v prípade rodičov maloletého dieťaťa na ich právnické vzdelanie a pracovné zaradenie, už len stručne zdôrazňuje, že cieľom neodkladných opatrení je iba predbežná (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej o úprave rodičovských práv a povinností. Centrom záujmu je primárne záujem maloletého dieťaťa, ktorému je potrebné poskytnúť rýchlu potrebnú ochranu jeho práv za súčasného osvedčenia relevantných základných skutočností, smerujúcich k opodstatnenosti nároku vo veci samej. Súd za stavu, aký je aj v danom prípade, že sa rodičia maloletého dieťaťa nevedia alebo nechcú dohodnúť, poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj vtedy, keď skutočný stav veci nie je náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jeho zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak. Neodkladné opatrenie musí vždy vychádzať z pomerov a okolností jestvujúcich v čase rozhodovania.

13. Styk rodiča s maloletým dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a účelom jeho úpravy je čo najvhodnejším spôsobom a v čo najväčšej miere zmenšovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi, ktoré často majú mimoriadne nepriaznivý dopad na celkový psychický stav dieťaťa a jeho citovú výchovu. Styk rodiča s maloletým dieťaťom má zaistiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obojmu rodičom, aby dieťa pokiaľ možno v minimálnej miere pociťovalo výchovu v neúplnej vlastnej rodine. K splneniu tohto cieľa by mali obaja rodičia prispievať a snažiť sa o vytvorenie priaznivých podmienok bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi, aby bolo stretávanie s druhým rodičom dieťaťa na prospech. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch, ktoré sú v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami.

14. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na ustanovenia Zákona o rodine, najmä na § 24 ods. 4, podľa ktorého súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, pričom dohliada na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, a taktiež na § 30 ods. 1, z ktorého znenia jednoznačne vyplýva, že rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia.

15. Vyššie uvedené potvrdil aj Ústavný súd ČR vo svojom náleze zo dňa 15. 03. 2016, č. k. III. ÚS 2298/15, v ktorom zdôraznil, že: „Obidvaja rodičia majú právo na osobnú starostlivosť o dieťa zásadne v rovnakej miere, tomu zodpovedá aj právo dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov. Ak teda súd zverí dieťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, potom by malo byť dieťaťu umožnené stýkať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bola táto zásada naplnená v čo najväčšej možnej miere.“

16. Z obsahu preskúvaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Z priebehu jednotlivých udalostí v rodine je zrejmé, že matka nesúhlasí s rozšírením styku otca s mal. B.. Svoj postoj zdôvodňuje skutočnosťami uvedenými v bode 4. tohto rozhodnutia. Z obsahu spisu je tiež zrejmé, že pretrvávajú medzi rodičmi vysoko negatívne vzťahy, pričom ich konflikty sú natoľko vyostrené, že došlo

k niekoľkým súdnym konaniam, rodičia naďalej nie sú schopní vzájomne konštruktívnej komunikácie, k pochopeniu rodičovskej zodpovednosti v preskúmanom prípade nedošlo ani po uplynutí času.

17. Rozsah úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom závisí od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, denného režimu, školských, príp. mimoškolských aktivít, od doterajšieho citového vzťahu dieťaťa k druhému rodičovi, ktorý ho nemá vo výchove. Závisí aj od okolností na strane rodičov ako rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, ktorý ho nemá vo výchove, od ekonomických pomeroch rodičov, od časových možností rodičov s ohľadom na ich pracovné povinnosti, ich pracovnú dobu. Podľa názoru odvolacieho súdu mal. B. pre svoj zdravý emočný a psychický vývoj potrebuje pravidelnú prítomnosť otca, ktorá je nevyhnutná s ohľadom na vek maloletého, aby sa medzi nimi posilňoval vzájomný vzťah a dôvera, pričom je preukázané že otec sa vie o maloletého postarať a má záujem na rozšírení styku. Odvolací súd preto apeluje na oboch rodičov mal. B., aby dôsledne zväžili postoj k druhému rodičovi, odložili osobné nezhody, či vzájomnú animozitu a primárne mali na zreteli najlepší záujem ich mal. syna, v ktorom nepochybne je, aby mal umožnený čo najširší kontakt s obidvoma svojimi rodičmi, tak matkou ako aj otcom. Pokiaľ rodičia maloletého prehodnotia svoj postoj k druhému rodičovi a spôsob komunikácie, nie je podľa odvolacieho súdu vylúčené, aby mal. B. mohol ťažiť z prítomnosti oboch svojich rodičov súčasne, čo by pre maloleté dieťa malo nevyčísliteľnú pridanú hodnotu, kedy sa bude môcť tešiť zo spoločných chvíľ, ktoré budú tráviť ako kompletná rodina. Na to, aby vyššie uvedené bolo možné, je však potrebné odložiť minulosť a rôzne krivdy bokom a sústrediť sa len na svoje maloleté dieťa, ktoré je vo veku, v ktorom je pre neho každá chvíľa s oboma milujúcimi rodičmi nedoceneniteľná.

18. V kontexte uvedeného dáva odvolací súd účastníkom konania do pozornosti čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého jednoznačne vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, pričom toto právo môže byť obmedzené výhradne na základe rozhodnutia súdu a v súlade s literou zákona.

19. Je potrebné si uvedomiť, že výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Z tohto dôvodu, aj vzhľadom na skutočnosti, ktoré bolo v tomto konaní osvedčené, by obaja rodičia mali v prvom rade myslieť na najlepší záujem svojho mal. dieťaťa, v ktorého záujme nepochybne je pravidelne sa stretávať s oboma svojimi rodičmi. Záujem maloletého B. na rozšírení stretávania sa s otcom odvolací súd vidí v potrebe udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a autority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 363/03). Rovnako si je potrebné uvedomiť potrebu spolupôsobenia rodiča - otca na maloleté dieťa, pretože aj mužský prvok je schopný vhodným spôsobom napomáhať aj v rámci školských prác (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 554/04). Pôsobenie oboch rodičov na dieťa je najmä z hľadiska súčasného vývinového štádia maloletého B. nanajvýš vhodné.

20. Rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije musí byť umožnený pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, počas ktorého je možné realizovať aj neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchovu prítomnosti či príkladom, ktorá je, ako je vo všeobecnosti známe, tou najúčinnjšou výchovnou metódou. Je nutné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič - dieťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe iba ťažko napravitelná (porov. Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 618/05).

21. Odvolací súd mal na základe obsahu preskúmaného spisu na rozdiel od súdu prvej inštancie za osvedčené, že mal. B. je zverený do osobnej starostlivosti matky na základe rozsudku Okresného súdu Michalovce sp.zn. 23P/219/2019 zo dňa 7.12.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8CoP/95/2022 zo dňa 23.11.2022, ktorým bol upravený styk otca so synom každý párny týždeň v kalendárnom roku v čase od piatka od 17.00 hod. do nedele do 18.00 hod., každý nepárny týždeň v stredu od 16.00 hod. do 19.00 hod., počas Vianoc dňa 24.12. od 10.00 hod. do 16.00 hod., v párnom roku od 26.12. od 10.00 hod. do 28.12. do 18.00 hod., v nepárnom roku od 1.1. od 10.00 hod. do 3.1. do 18.00 hod., na Veľkonočný piatok a Veľkonočný pondelok od 10.00 hod. do 18.00 hod. Medzi otcom a maloletým sa vytvoril vzťah a otec chce byť naďalej súčasťou jeho života. Odvolací súd má za to, že od poslednej úpravy styku došlo k takej zmene pomerov na strane maloletého a otca, ktorá si vyžaduje rozšírenie úpravy styku otca s maloletým. Zo správy kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa vyplýva návrh a opodstatnenosť odporúčania rozšírenia styku otca s maloletým dieťaťom, ktoré je aktuálne v

prvom ročníku základnej školy. K úprave na základe predmetného návrhu otca v konaní samom doposiaľ nedošlo a to i pre procesné úkony otca a návrhy oboch rodičov v konaní, s ktorými sa súd musel a následne bude musieť ďalej vysporiadať.

22. Odvolací súd preto pristúpil, berúc na zreteľ najmä potreby maloletého dieťaťa, k zmene úpravy stretávania sa otca s maloletým, majúc za preukázané možnosti a schopnosti otca zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého v rozsahu určenom v znení výroku predmetného rozhodnutia. Rozšírená forma styku s otcom i v priebehu školského týždňa by mala smerovať a mať pozitívny vplyv na správanie a plnenie si školských povinností maloletým. V tomto smere odvolací súd upriamuje pozornosť matky na dôležitosť úlohy otca v živote maloletého syna a na povinnosť otca spolupodieľať sa na celkovom živote maloletého, teda aj v rozsahu práv na jeho celkovej výchove a výžive. Odvolacím súdom určená úprava styku otca s maloletým sa vyznačuje takou mierou frekvencie a dĺžkou trvania stretnutia, ktorá zabezpečuje dostatočný priestor na zachovanie a budovanie vzťahu medzi otcom a maloletým. Jej účelom je zaistiť vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k oboj rodičom, aby maloletý v minimálnej miere pociťoval výchovu v neúplnej rodine a v najväčšej miere znižovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi maloletého B..

23. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 388 CSP zmenil a nariadil neodkladné opatrenie tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia s tým, že predmetná úprava styku bude platiť do právoplatného skončenia predmetného konania vo veci samej o návrhu otca o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému.

24. Súd prvej inštancie následne až v konaní vo veci samej vykoná náležité dokazovanie so zameraním na preskúmanie všetkých účastníkmi tvrdených skutočností a dôkazov, ktoré budú východiskom pre konečné rozhodnutie, ktoré bude sledovať záujem maloletého dieťaťa a jeho zdravý psychický a fyzický vývin.

25. Na podklade zistených skutočností odvolací súd prijal záver aj o potrebe vykonávania opatrení za účelom zabezpečenia bezpečného výchovného prostredia pre maloletého B., s ohľadom opäť na zásadu najlepšieho záujmu dieťaťa. O zaistenie najlepšieho záujmu dieťaťa musia v prvom rade usilovať jeho rodičia. Stav v akom sa nachádza predmetný vzťah rodičov si vyžaduje zásah súdu do rodičovských vzťahov. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené zistenia preto zároveň dáva podnet súdu prvej inštancie na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia v intenciách § 37 ods.2 písm. d/ zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a to tak podporne maloletému dieťaťu ako najmä jeho rodičom v rozsahu povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu. V tomto prípade intervencia súdu smeruje k riešeniu problému vzájomných nekonzistentných očakávaní rodičov vo výchove ich spoločného maloletého syna, k nastaveniu základných prvkov súčinnosti rodičov vo vzťahu k informovaniu o dieťati a k efektívnejšiemu a kultivovanejšiemu spracovávaní zmien v bežnom režime dieťaťa rodičmi, i pri mimoriadnym okolnostiach a celkovo tak k podpore záujmov a pokojného prostredia dieťaťa, bez vyvíjania neprimeraného tlaku naň. V súvislosti so súčinnosťou poskytovanou rodičmi maloletého dieťaťa, tu odvolací súd očakáva plné rešpektovania úkonov a návrhov príslušného referátu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a rešpektovanie nezastupiteľnej funkcie kolízneho opatrovníka, ktorý koná v záujme ich spoločného maloletého dieťaťa.

26. Výchovné opatrenia sú súčasťou systému, ktorý komplexne zabezpečuje riešenie vzťahov medzi rodičmi a deťmi. Súd nimi vykonáva dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností a nad dieťaťom. Sústava výchovných opatrení v zmysle ustanovení § 37 Zákona o rodine je vybudovaná systematicky od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Ak výchovné opatrenie neprinesie želateľný výsledok, ktorým je zvyčajne zmena postoja niektorého z rodičov, resp. oboch rodičov, potom môže súd využiť ďalšie opatrenie, ktorými fakticky alebo právne zasiahne do výkonu rodičovských práv a povinností.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).